

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

Neodvisen dnevnik zastopajoč interese slovenskega delavstva.

CLEVELAND, OHIO TOREK, (TUESDAY) MARCH 8th 1921

St. 55. (No.)

Posamezna številka 3c.

THE ONLY SLOVENIAN DAILY BETWEEN NEW YORK AND CHICAGO THE BEST MEDIUM TO REACH 180.000 SLOVENIANS IN U. S. CANADA AND SOUTH AMERICA.

"WE PLEDGE ALLEGIANCE TO OUR FLAG AND TO THE REPUBLIC FOR WHICH IT STANDS: ONE NATION INDIVISIBLE WITH LIBERTY AND JUSTICE FOR ALL."

VOLUME IV.—LETO IV.

Entered as Second Class Matter April 29th, 1918, at the Post Office at Cleveland, O. under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

Francoski pohod v Nemčijo se je pričel.

LOYD GEORGE JE ZAVRNIL PROŠNJO NEMŠKIH ZASTOPNIKOV ZA ODLOG. PREDLOG NEMŠKEGA ZUNANJEGA MINISTRA DR. SIMONSA ZA PETLETEN PROVIZORIČEN SPREJEM ZAVEZNIŠKIH POGOJEV ZAVRNJEN.

COLOGNE, 7. marca. — Francozi se že ves dan pomikajo ob Reni, in sicer konjenica, pehota in topništvo. Zasedli so že Langenfeld in Wiedesdorf, mala mesta vzhodno od reke, in nocoj so pripravljene, da prekoračijo reko in zasedejo mesto Duesseldorf. Angleške sile so mnogo manjše. Dva batalijona sta pripravljena, ako se končno odloči, da se začne s prodiranjem v notranjost Nemčije.

PARIZ, 8. marca. — Korespondent Havar časnikarske agencije poroča, da so danes ob 1. uri zjutraj nemški strokovnjaki vedno proučevali nove pogoje, katere bodo predložili zaveznikom najbrže danes zjutraj.

LONDON, 8. marca. — Rimski korespondent londonskega lista "Times" navaja list "Epoca", ki pravi, da se je v ponedeljek vršila seja italijanskega kabineta, na kateri se je stališče italijanskih delegatov v Londonu odobril. A obenem se polaga posebno važnost na izjavo, da zavezniki ne morejo računati na aktivno sodelovanje Italije, ako se končno odločijo na nasilno akcijo proti Nemčiji.

LONDON, 7. marca. — Pogajanja med zavezniki in Nemci z ozirom na odškodninske pogoje so se danes končala z razbitjem konference. Zavezniki, namreč zavezništva velikega kosa najbogatejše zemlje, kar jih ima Nemčija od strani francoskih, belgijskih in angleških vojsk, pride jutri.

Zaveznike čete se že pomikajo ob Reni. Neko bersersko poročilo pravi, da so francoske čete, ki bodo zavzele Duesseldorf, že v Benrathu, majhnem mestu na vzhodnem obrežju Rene, nekako šest milj jugovzhodno od Duesseldorfa.

Angleški ministrski predsednik je z očitnim obotavljanjem in obžalovanjem privolil izvajanju zavezniške ultimata. Edino Francozi ne kažejo nobenih znakov, da jim je žal nad podvzeto akcijo, medtem ko so Nemci odšli iz Lancaster palače očitno potrjeni. Nemški zastopniki zapuste London jutri.

Kazen, ki bo zadela Nemce, ker so zavrnili zavezniki odškodninske pogoje, so glasom Lloyd George-ove izjave sledeče:

Zavzete mest Duinsburg, Duesseldorf in Ruhrort; vsa ta mesta se nahajajo v nemškem industrijalnem distriktu preko reke Rene. Zavezniki bodo obdavčili vse nemški import in sicer tako visoko kot se jim bo zdelo primerno. Ob Reni se bo ustanovilo carinsko zono, ki bo pod zavezniško kontrolo.

Predno sta maršal Foch in feldmaršal Wilson poslala poveljnikom na nemški meji naročila za izvedbo že prej danih povelj, sta se vršili še dve dolgi seji, na katerih je bilo do končnega razkola.

Nemški proti-predlogi.
Nemški zunanji minister dr. Simons je predložil zavezniki proti-predloge, glasom katerih se Nemčija obdani plačati kot zahtevajo zavezniki za dobo prvih pet let in tudi 12-procentno obdavčenje na ves nemški eksport, ki je bil pri volji sprejeti, toda zahteval je, da se Nemčija bo sedaj apelirala na Ligo narodov proti zaveznikom.

Dr. Simons je v odgovoru na Lloyd George-ova izjave dejal: "Nemčija sicer ni članice Lige, toda podpisala je Ligo, zato naznanjam v imenu nemške vlade, da bomo poslali apel na Ligo narodov proti sankcijam, s katerimi se nam grozi."
Mr. Lloyd George, ki je funkcijonal kot glasnik zaveznikov, je dejal, da globoko obžaluje, da se je izkazalo, da nemški predlogi niso priti do take odločitve, medtem ko je dr. Simons do poslednjega vztrajal na trditvi, da Nemčija ne (Nadaljevanje na 4. str.)

Uporniki obstreljujejo Petrograd, pravijo poročila.

Stockholm, 7. marca. — (Poročilo "Associated Press") Poročila iz Terioki, severno od Petrograda, ki so bila poslana ob 10. uri nocoj, pravijo, da bombardiranje bivšega ruskega glavnega mesta postaja z vsakim trenutkom silnejše, in da se vsako minuto izstrelje na mesto več kot šestdeset strelcev iz topov.

V teh poročilih se potrjuje, da trdnjava Krasnoja Gorka tudi podpira trdnjavo Kronstadt in da tudi bombardira Petrograd. Glasom istega poročila so se pridružili upornikom tudi baterija in mornarica v Sisterbaku.

Glasom vesti, ki so došle iz Helsingforsa, načeljuje četam, ki se bore proti revolucionarjem okrog Petrograda, sam vojni minister Leon Trocki.

Helsingfors, Finsko, 7. marca. — Brzojavka, ki je danes dospela iz Viborga, pravi, da revolucionarji bombardirajo Petrograd, medtem ko sovjetsko topništvo v Sisterleku, v Revonenni in Tarbovki bombardirajo Kronstadt.

V poročilu je rečeno, da je general Kozlovski, ki poveljuje upornikom, poslal v Petrograd ultimatum, v katerem naroča vsem komunistom, da v teku treh dni zapuste mesto.

London, 7. marca. — Neka brzojavka "Exchange Telegraph" agencije iz Helsingforsa pravi, da maršala iz Kronstadta proti Petrogradu armada, sestojeca iz 37.000 tisoč mož. Sovjetski poveljniki so poslali proti njim kitajske in druge čete ter tudi artilerijo. Sovjetske čete so poskušale napasti revolucionarje preko ledu v bližini predmestja Vaostrov, toda križarka Petropavlovsk jih je pričela obstreljevati ter jih je poglajala v beg.

Neka brzojavka, ki jo je prejel londonski "Times" iz Varšave, pravi, da so se v okrajih Tambov, Voronež in Kursk pod poveljstvom bivšega bojševiškega poveljnika Antonova pojavile velike kmečke vstaje. Tako se izjavlja general Savinkov, načelnik bivšega tukajšnjega ruskega političnega komiteja in politični svetovalec finskega generala Baluka Balakoviča.

Glasom teh poročil je general Antonov zavzel važno železniško križišče Grjazj ter sodeluje z ukrajinskimi protiboljševiškim voditeljem, generalom Mahnom.

"Te revolte so prišle prezgodaj, in se jih bo morda zatrla," se je danes izjavil Savinkov. Toda tudi, ako te revolte propadejo, ni niti najmanjšega dvoma, da bo v Rusiji prišlo do velikega kmečkega upora še pred poletjem. Uspeh upora odvisi od tega, da-li se bo moglo proti kmetom rabiti rdeče čete z uspehom. To je sedaj jako dvomljivo.

Medtem ko je konjenica zelo zanesljiva, pa se nahaja pehota v zelo slabem razpoloženju. Gotovo je, da se gotove divizije rdeče armade ne bi hotele boriti proti upornikom."

Kerenski je odšel na Poljsko.
Pariz, 7. marca. — Nocoj je odpotoval iz Pariza v Reval bivši ruski ministrski predsednik Aleksander Kerenski. Splošno se sodi, da njegovo potovanje na Poljsko pomeni, da namerava prevzeti osebno vodstvo v boju za prevrnitev sovjetske vlade.
Podrobnosti načrta, po katerem se bo ravnal Kerenski, so bile izdelane na ruskem zborova-

Nemci prekrizali Hardingove načrte.

Washington, 7. marca. — Kot se poroča iz vladnih krogov, so Nemci s svojo trdovratnostjo z ozirom na sprejem odškodninskih zahtev prekrizali načrt predsednika Hardinga za takojšen proglas mirovnega stanja z Nemčijo.

Kot se izjavlja, čuti Harding, da bi se prejem Knoxove mirovne resolucije sedaj, ko se francoske, belgijske in angleške čete ravno pripravljajo na pohod v okraj Ruhr, tolmačil kot direktno nasprotstvo bivšim vojnim zaveznicam Združenih držav.

Danes se bo Harding posvetoval s senatorjem Knoxom z ozirom na načrte za razne zakonodajne zadeve. Prva seja Hardingovega kabineta se bo vršila danes ob 11. dopoldne.

COSTA RICA JE UBOGALA AMERIKO.

Washington, 7. marca. — Tukajšnji poslanik za republiko Costa Rica, je danes obvestil državni dptartment, da je njegova vlada ugodila zahtevi Združenih držav, in da je takoj odredila odpoklic vojskih čet iz spornega ozemlja ob Sixaola reki.

V četrtek zvečer se vrši di rektorska seja Ameriško-Jugoslovanske Tiskovne Družbe.

Washington, 7. marca. — "To je pričetek konca za Lenina," je dejal Kerenski pri odhodu. "V teku šestih mesecev Rusija ne bo več komunistična država, temveč republika kot je Amerika. Gibanje, ki se je pričelo v Kronstadtu 18. februarja, se širi po Rusiji kot gozdni požar. Kmetje po Ukrajini, severnem Kavkazu, na Krimu ter po zapadni Sibiriji se upirajo."

"Najnovejša poročila, ki sem jih prejel pravijo, da so uporniške rdeče čete v družbi z mornarji v Kronstadtu prevzele mesto Petrograd. Mesto je bilo zasideno v soboto zvečer, in sedaj se boji nadaljujejo le še na obronkih mesta. Na jugu se nahaja na pohodu iz Kijeva proti Moskvi kmečka armada, sestojeca iz 100.000 mož; tej armadi poveljuje general Buhartin, ki je bil svoječasnno pod-poveljnik Wranglove armade."

Nadalje pravi Kerenski: "Mi upamo, da nas bodo v našem prizadevanju podpirale vse sovjetske vlade, katerim smo meseca januarja predložili vse naše načrte. Danes se je naš odbor brzojavno obrnil na washingtonsko vlado ter jo poprosil za aktivno pomoč, ki bo najbolj izdatna v obliki živeža, medicinov, bolniških bandaž in kemikalij."

A. Miljukov, ki je bil prvi ruski ministrski predsednik po strmoglavljenju carske vlade, je ostal v Rusiji, da se pogaja z zavezniki z ozirom na dobavo pomoči od zaveznikov. "Rusija prosim moralne in materialne pomoči, toda ne vojaške pomoči od vroe ali Zedinjenih držav," je dejal nocoj Miljukov. "To je čisto rusko gibanje in mi ne maramo niti enega zaveznškega vojaka."

Pariz, 7. marca. — Brezižna brzojavka, ki je bila sprejeta danes popoldne na Eiffelovem stolpu, pravi, da se je zatleko v Estonijo, 25 sovjetskih komisarjev, katere so njih čete zapustile.

Piketi pred Belo hišo za osvoboditev Debsa.

Boston, 7. marca. — Ameriški socialisti so sklenili, da bodo v zvezi z veliko kampanjo za pomilostitev Debsa in drugih političnih jetnikov nastavili okrog Bele hiše trajne pikete. Tozadeven sklep je bil sprejet na posebni seji vrhovnega eksekutivnega odbora socialistične stranke, ki se je večeraj vršila v tem mestu, in ki se nadaljevala jutri v New Yorku, kjer se bodo napravili tozadevni načrti skupno s Mrs. Harriet Santon, ki bo načeljevala socialistični propagandi za pomilostitev političnih jetnikov v Washingtonu.

William Feigenbaum, je govoril v imenu eksekutivnega odbora izjavil, da socialisti ne pričakujejo nikakega nasprotstva od strani vladnih oblasti, kajti washingtonska policija ne nasprotuje mirnim piketom.

"Mi si ne bomo prizadevali iti po sili v ječo, toda če treba, bomo pripravljene iti celo v ječo, da povdarimo dejstvo, da bi se moralo Debsa in druge izpustiti na prosto," je dejal Feigenbaum.

Konvencija soc. stranke se vršila v Detroitu.

Na seji eksekutivnega komiteja se je tudi sklenilo, da se bo letošnja konvencija socialistične stranke vršila 25. junija in sicer v Detroitu.

Na današnji seji se je razmotrivalo raznovrstne predloge, katere so poslale razne krajevne organizacije.

Na program strankine konvencije se je dalo točke glede ponovnega organiziranja tujezemskih socialističnih skupin in pa bivša ustavna določba, da se socialističnim poslancem naroči, da vedno glasujejo proti vojskam ali mornariškim aprovizacijam.

GROF KAROLYI SE NAHAJA V TRBIŽU.

Florenca, Italija, 7. marca. — Grof Mihael Karolyi, ki je bil pretekli teden izgnan iz Italije, je sedaj v Trbižu, na Koroškem. Skušal je odpotovati na Špansko ali Portugalsko, toda omenjeni državi mu tega nista hoteli dovoliti. Kot se poroča, je policija med raznimi dokumenti, katere je zajela v njegovem stanovanju, našla tudi nekatere, iz katerih je razvidno, da je Karolyi nameraval širiti komunistem med ameriški Madžari, in da so ga imeli pri tem delu podpirati člani bivše madžarske vlade in pa ruska sovjetska vlada.

WOOD POSLAN NA FILIPINSKE OTOKE.

Washington, 7. marca. — Predsednik Harding je danes odredil, da general Leonard Wood takoj odide na Filipine, da preišče tamkajšnje razmere in predloži poročilo, na podlagi katerega bo Hardingova administracija uravnala svoje postopanje napram Filipinom.

HRVAT GROZIL FORDU.

Detroit, 7. marca. — 22-letni John Rubić je danes tukaj priznal, da je Henry Fordu poslal grozljivo pismo, v katerem je zahteval od njega, da mu izroči \$3,000. Sedaj čaka obravnave.

Mnenje ekonomskega strokovnjaka.

London, 7. marca. Znameniti angleški ekonomski izvedenec, ki je bil tudi član angleške mirovne delegacije na pariški mirovni konferenci, J. M. Keynes, je z ozirom na najnovejši potek nemško-zavezniških odškodninskih pogajanj napisal sledeči članek: Odškodninska konferenca se vrši na tako čuden način, da je razprava o prizadetem vprašanju nadvse teška.

Zavezniki stavijo zahteve, katerih Nemčija ne more izpolniti. Akoravno se vsakdo zaveda, da so zavezniške zahteve nemogoče, pa ustvarja angleško javno mnenje za Anglijo, ki bi pa te zahteve razda oblažila, česar pa ne more, ako neče, da pride do razkola s Francijo.

Na drugi strani pa so Nemci z njim prirojeno nerodnostjo stavili protipredloge, oblika katerih brez obzira na pomen, je očitno neiskrena.

To je dalo zaveznikom priliko, da so Nemcem napravili pridigo o lepem obnašanju ter se s tem izognili praktičnega vprašanja, koliko da je Nemčija v stanju plačati. To je v prvi vrsti odvisno od tega, da-li so zavezniki v resnici pripravljeni dovoliti in dati Nemčiji pogum k razvoju velike eksportne trgovine, kakršno bi bila lahko imela deset let, če bi ne bila skočila v vojni metel.

Na nestrčo vseh so se zavezniki odločili iti preko svojih pravic. Proti Nemcem so naperili nedoločene obtožbe, da ni izpolnila pogodbe. To je bilo samo deloma upravičeno, kajti glasom pogojev mirovne pogodbe se Nemčije radi odškodnine ne more držati odgovornim do 1. maja tekočega leta. Delom so tudi upravičeni, kajti gotovo je, da morajo biti kake podrobne točke in morda celo principi, katerih Nemčija ni upoštevala v soglasju s smislom pogodbe.

Nismo pa upravičeni do tega, da bi podvezli akcijo, za kakršno smo se aktualno odločili, nismo upravičeni do poslužitve nedoločenih obdobj, na podlagi katerih se hočemo poslužiti sile za doseg nemškega podpisava za reči, ki se v pogodbi sploh ne nahajajo.

Taka akcija uničuje versailleko pogodbo in nadomešča silo, pomešano z raznovrstnimi zahtevami.

Po mojem prepričanju še ni prišel čas, ko je resnična poravnava teht vprašan v resnici možna. Edino, kar moremo sedaj upati, je to, da se izognemo nasilni akciji. Jaz sem trdno prepričan, da vzpričo nasprotujočih sil strasti in interesov, ki še vedno divjajo v Evropi, ne bo prišlo do poravnave toliko časa, da Amerika zopet čuti, da je prišel trenutek, da ponovno vrže svoj vpliv na evropsko tehtnico.

DVA UBITA V ITALIJANSKIH NEMIRIH.

Rim, 7. marca. — Današnji "Tempo" poroča, da je v Casale Monferrata prišlo do spopada med komunisti in nacionalisti, v katerem sta bili dve osebi ubiti, en ducat ranjenih in preko 200 aretiranik.
Poročilo pravi, da so nacionalisti obdržavali neko patrijotično parado, da je s komunističnega glavnega stana počil strel, naker se je vnel boj, v katerem so bili komunisti prisiljeni podati se.

Delavske zmage v državnih zakonodaji.

Columbus, 7. mar.— Vsi dobro informovani krogi priznavajo da bo tekoči teden prinesel ohijskemu delavstvu dve zmagi, in sicer eno pozitivno in eno negativno, to se pravi, v enem slučaju bodo delavci dosegli sprejem delavstvu koristne predloge, v drugem slučaju pa bodo najbrže porazili poskus, da se ubije zakon, ki je koristen delavstvu.

Pozitivna zmaga bo dosežena, če bo sprejeta predloga, glasom katere bodo delavci, ki se nalezajo kake trajne bolezni pri kakem delu v tovarni, deležni državne podpore.

Tudi poizkus privatnih zavarovalniških družb, da se industrijalno zavarovalništvo izroči iz državnih rok zopet v roke privatnim zavarovalnim družbam, bo kot izgleda, pogorel, kajti proti temu je nastopil tudi governor Davis.

Vladni odbor proti železniški družbi.

Chicago, 7. marca. — Vladni železniški odbor je danes odločil, da je Erie železniška družba v šestih ozirih kršila prejšnje določbe odbora, in to v prvi vrsti s tem, ko je znižala delavske plače in znižanja ni marala praklicati, ko je vladni odbor to izrečno zahteval.

Železniška družba sedaj pravi, da ji mora vladni železniški odbor naprej dovoliti zaslišanje, potem šele da bi bilo mogoče odrediti upostavitve prejšnje mezdne lestvice.

Železniška družba je odredila, da se s 1. februarjem znižajo plače uslužbencev, ki so zaposleni na prog. za 27 procentov, in je pozneje kratkotalo prezrla zahtevo vladnega železniškega odbora, da naj uvede plače, kakršne je odločil odbor meseca julija 1920. Železniški delavci smatrajo to odločitev vladnega odbora za pravo zmago za delavstvo.

Izjava vladnega odbora pravi, da je Erie železniška družba kršila lansko odločitev tega odbora v naslednjih šestih ozirih:

Družba je samovoljno znižala plačo delavcev, ki delajo ob progah, na 30c od ure. Družba je prisilila gotove vrste svojih uslužbencev, da so morali delati po sedem dni na teden in sicer za plačo, ki je glasom odločbe vladnega odbora dovoljna samo za šest dni dela.

Vladna izjava pravi dalje: Železniške družbe se lahko poslužijo čisto priproste, zakonite in redne metode za doseg pomoči, ako so mnenja, da so plače, ki jih je podal odbor v svoji odločitvi, ki je znana kot št. 2., krivične in neprimerne. Ako se družbe v tem oziru ne morejo sporazumeti z delavci, in ako so družbe v stanju dokazati, da plače niso pravične in zmerne, tedaj bo ta odbor odločil, kakšne plače so pravične in zmerne.

AMERIŠKI NADŠKOF IMENO VAN KARDINALOM.

Rim, 7. marca. — Katoliški nadškof Dennis J. Dougherty iz Philadelphije je bil danes formalno proglašen kardinalom, in papež Benedikt mu je podelil rdeči klobuk in druge znake kardinalske časti.

"Enakopravnost"

IZHAJA VSAK DAN IZVZEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV
ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Owned and Published by
THE AMERICAN-JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
Business Place of the Corporation: 6418 ST. CLAIR AVE.
SUBSCRIPTION RATES:
By Carrier 1 year \$5.50, 6 mo. \$3.00, 3 mo. \$2.00
Cleveland, Colliwood, Newburgh by mail..... 1 year \$6.00, 6 mo. \$3.50
3 mo. \$2.00
United States 1 year \$4.50, 6 mo. \$2.75, 3 mo. \$2.00
Europe and Canada 1 year \$7.00, 6 mo. \$4.00
POSAMEZNA ŠTEVILKA 3c SINGLE COPY 3c

Lastule in izdala za
Ameriško-Jugoslavanska Tiskovna Družba.
6418 ST. CLAIR AVE. Pričetno 651. 6418 ST. CLAIR AVE.
Za vsako odnovo ali odgovorno ne uradništvo, ne upravlništvo.
CLEVELAND, OHIO TOREK, (TUESDAY) MARCH 8th 1921

WILSONOVA ZAPUŠČINA.

Wilsonova zapuščina predsedniku Hardingu je v prvi vrsti obstojala iz dolgov in ne iz premoženja. Z edino izjemo Lincoln ga najbrže v Združenih državah ni bilo še predsednika, ki bi ob nastopu svoje službe sprejel večje odgovornosti kot Mr. Harding. Ko pravimo to, nam niso niti najmanj v mislih domače zadeve, za katerih rešitev ne bo novi predsednik direktno odgovoren. Glasom naše ustave in glasom naše zgodovine je ta dolžnost v prvi vrsti v rokah kongresa.

Toda v tujezemskih zahtevah je ameriški predsednik direktno odgovoren za ameriško postopanje, in v tem oziru je Harding dedič jako zadolženega posestva. Ko se je pred osmimi leti umaknil Mr. Taft, je pustil na pragu Bele hiše mehiškanski problem, ki je bil takrat šele komaj rojeno dete. Predsednik je tega otročaja tolažil in pestoval vseh osem let, ne da bi se mu ga bilo posrečilo pomiriti, in sedaj ga je izročil v oskrbo Mr. Hardingu. Ako je najdenček bolj trden kot je bil takrat, in znamenja kažejo, da je, tedaj to gotovo ni posledica skrbi, katere se mu je posvečalo, temveč njegove lastne trdne narave.

Toda poleg mehiškega problema je Wilson zbral iz raznih delov dežele še veliko število drugih sirot ter ustanovil praveči sirotišni zavod. Tu je spor z Japonci glede naseljevanja in otoka Jap, naše razmere z Rusijo, naša sramotna okupacija otokov Haiti in San Domingo, neosnovana prisotnost ameriških mornarjev v Nikaragua, kar je faktično problem, ki ga je zapustil še Taft, nesporazum s Panamo, star neporavnan spor s Kolumbio radi plemenitve njenega teritorija, napetost med Kubo, spor z Veliko Britanijo radi Mesopotamije in njenih oljnih vrelcev in končno stališče, ki naj ga zavzema Zdržene države napram rekonstrukciji v evropskih deželah.

To brezdomno izgleda kot velikansko breme za novega predsednika.

Toda večji del vse teškoče se da rešiti na zelo enostaven način, samo treba je gledati nanje s pravega vidika. V naših zunanjih zadevah je najboljša pot tudi najlažja. Vse naše neprilike v tem pogledu so posledica pokorovanja finančnim interesom in izza vstopa v evropsko vojno, tudi počasnemu vplivu diplomatskih metod, katerih se poslužujejo evropski diplomatje.

Za zopetno pridobitev spoštovanja do samih sebe in upoštevanja pri drugih narodov, se ima Mr. Harding poslužiti le dveh, nekdanj splošno sprejetih principov mednarodnega postopanja in sicer:

Noben narod se uradno nima zanimati za moralo in postopanje kake druge države in za njeno priznanje ni treba ugotoviti drugega kot, da tamkaj obstoja neka defaktilna vlada.

Drugič: Državljan ene države, ki živi ali se nahaja v kaki drugi deželi pod trgovskih opravkih, ima pod protekcijo njenih zakonov iste pravice kot jih uživajo državljani drugih dežela; toda imeti ne bi smel nobenih predpravil radi izredne moči ali privilegijev, katerih je deležen doma.

Večji del naših tujezemskih teškoč se vrta okrog sedaj splošno diskreditirane doktrine, da ima državljani močne države skoro neomejeno mero predpravil v slabotnejši državi. To navadno vodi do neosnovanih vmešavanj.

Ni dolžnost ameriške vlade, da garantira življenja ameriških državljanov v tujezemstvu, ko se tega ne dela celo doma, temveč njena dolžnost je, da skrbi za to, da Amerikanci v inozemstvu uživajo iste pravice kot državljani drugih dežela. Ni dolžnost ameriške vlade, da garantira vsa investiranja ameriškega kapitala v inozemstvu, temveč njena dolžnost je le toliko, da gleda, da ima ameriški kapital iste pravice kot kapital drugih državljanov.

Večji del naših tujezemskih problemov bi izgubila vsa svojo zapletenost, če bi se pri njih rešitvi posluževalo navedenih principov. Ta dva principa zahtevata priznanje Rusije in Mehike, za takojšen odpoklic ameriških čet iz Nikaragua, in kakor hitro bodo domače vlade zbožne, in to ne bo vzelo dolgo, tudi iz Haiti in San Dominga. Na tak način bi se najboljše zavarovalo ameriške interese v južni Ameriki.

Z Nemčijo naj se sklene mir čim preje mogoče. To ne znači, da nimamo v Evropi nobenih nadaljnjih obveznosti, temveč največ, kar more Amerika napraviti za obubožano in razdvojeno Evropo, bi obstojalo v tem, če bi Amerika pokazala svojo vero v mir in dobro s tem, da bi pokazala s svojim zgledom pot k splošnemu razoroženju. S tako akcijo bi se poravnalo tudi take zunanje komplikacije, katerih bi se morda ne dalo rešiti potom zgoraj navedenih problemov. Na tak način bi se odpravilo pot za javno diplomacijo, o kateri je Wilson toliko govoril, v praksi pa jo je zavračal. — To so prilike, ki jih ima predsednik Harding. Ali bo ravnal tako? — Bomo videli.

Iz stare domovine.

"Edinost" piše:
Slovenci, pripravimo se na dan aneksije. — Z naglimi koraki se bliža dan, ko stopi tudi pri nas v veljavo zakon o aneksiji Julijske Benečije. S strani Italijanov se vrše velikanske predpriprave za čim svečanjšo praznino tega zgodovinskega dne. Osnovali so se odbori, v katerih so zastopani najodličnejši sloji italijanskega prebivalstva, nabirajo se ogromne svote, nameravajo se ustvari-

ti spominke ustanove, naznanjajo se velike in šumne prireditve, vse bo okrašeno, vse bo vzastavah. Dobro je njim, Lahom, in umestno je njihovo pripravljajanje. Dosegli so v narodnem oziru vse, kar so si mogli želeli; njihove stare sanje o združitvi s kraljestvom so se uresničile. Pustimo jih, naj se veselo, prav je tako.
Ali, kaj naj počnemo mi Slovenci oni dan? Ali se zavedamo, kaj se z nami godi? Vemo li, kaj pravzaprav pomeni za nas ta dan? Ali se nismo že preveč pri-

vadili novim razmeram? Ali se nismo že prehitro udali žalostni usodi, ki nas čaka, nismo li že nekoliko otopleli vpricho udarcev, ki nam jih dajejo?

Dan aneksije je zgodovinski dan, s katerim se končoveljavamo — ali vsaj za dolgo dobo — odloči naša usoda. Tisti dan bomo končno in tudi formalno odtrgani od matere domovine in prideleni tuji državi, ki je že izjavila, da nam noče zagotoviti narodnih pravic zakonodajnim potom. S tem je rečeno vse.

Delali bodo z nami, kakor se bo ljubilo njim, ki bodo imeli neposredno oblast nad nami. Zevili bodemo odslej od milosti kakor berači, zakonov za nas ne bo.

To pa je le eno zlo, morda najmanjše. Hujše je, da bomo podvrženi vplivu tujega kapitala; pretijo nam tudi gospodarski okovi. Italija je revna, to vemo, ali dovolj ima kapitala, da nas z njim poplavi, zakaj mi smo še revnejši. In to se ne bo zgodilo umetno, sovražno in nasilno, temveč naravnim, tihim in mirnim potom; sami ne bomo vedeli kedaj in kako.

Dan aneksije je za nas žalosten dan, morda ne manj žalosten, kakor dan odhoda židovskega plemena v babilonsko sužnjost.

Kako bomo torej sprejeli ta dan? Ali naj tarhamo? Ali naj sledimo v žalne znake, naj pogremo žalostinke in hodimo na pokopališče?

Gotovo je, da so Tiroci s svojim vedenjem jasno dokazali svetu, da pojmi resnost trenutka in da se vrši nad njimi nasilje. Ali več nego to, da je svet zvedel za resnično voljo naroda, niso dosegli, to pa je malo.

Mi uberimo rajši drugo pot, ki nas bo dovedla do istega cilja, obenem pa tudi do praktičnih uspehov. Politično društvo "Edinost" priredi na dan aneksije veliko zbirko za obrambni sklad. To je edina pametna proslava aneksije. Proč s tarnanjem in jokom, z njim ne pridemo daleč; z mošnjo pokazimo svetu, da smo tu in da hočemo živeti. Tako si bomo tudi nekoliko uglasili bodočo svojo pot. Tudi bolj odkritosrčna bo naša žalost, bolj bodo v njo verjeli. . . .
Dan aneksije je dan splošnega narodnega žrtvovanja. Povsod, kjer se sliši slovenska govorica, v slehernem mestu, v sleherni vasi, v sleherni koči naj se nabira. Vsak Slovenec brez izjeme, tudi najubožnejši, prinesli oni dan svojo žrtev na narodni

slučaj spolne boleznii z imenom pacienta in skoraj vse države zahtevajo njihovo objavo imena bolnikov. Hipni skoki objavljenem številu spolnih bolezni ne pomeni da je več bolnih, marveč da se zdravnik le ravna po zakonu. Čudno je da poročila izkazujejo, da zbirniki na zapadu bolj poslušajo zakon kot oni na vzhodu. Masachusets na primer, ki ima 3,000,000.000 prebivalstva, poroča manj kot 3,000 slučajev, dočim Texas, ki ima le za eno tino večje prebivalstvo, poroča več kot 15,000 slučajev. Na zapadne in vzhodne države izkazujejo isto razmerje.

UMRLJIVOST DECE V AKRON, OHIO.

Children's Bureau of the U. S. Department of Labor je proučil odstotno razmerje smrti med dečci v Akron, Ohio. Našlo se je, da je tekem enega leta umrlo po 86 izmed tisoč dojenčkov. V razmerju z drugimi industrialnimi kraji je pomrljivost dece v Akronu precej nizka. Ali celo ta proporcija od 86 je znatno višja kakor na primer v mestih Nove Zelandije, na pr. v Dunedin, kjer znaša razmerje le 46.

To poročilo doprinaša nadaljni dokaz o dejstvu, izkazanem po preiskavah v drugih krajih, da razmerje pomrljivosti pada, čim raste zaslužek očeta. Razmerje smrti v družinah, kjer očetov zaslužek ne zadostuje, da bi preiskoval primerno zdravniško in bolničarsko oskrbo in druge potrebnosti za oskrbo dece, je bilo ogromno večje kot v družinah z večjim zaslužkom.

Pomrljivost dece turodnih mater je bila jako niža kot ona deca tujerodnih mater, zlasti kar se tiče bolzni prebavnih in dihalnih organov.

Dognalo se je ob enem, da 14 od sto novorojenčkov ni bilo sploh registriranih.

POROČILO O SPOLNIH BOLEZNIH.

Na podlagi poročil, ki jih je U. S. Public Health Service dobil iz vseh držav, razun Nevade in District of Columbia, se je število spolnih bolezni tekom trimesečja dobe, završujoče se dne 30. septembra, povečalo za 30 odst. Sedmero držav predpisuje, da mora zdravnik prijaviti vsak

"Profanacija." dvora na Dunaju. Te dni se je vršil v dvorcu cesarskega dvorca na Dunaju kjer je umrl cesar Franc I. sprejemal visoke zunanje ples organizacije knjižničarjev, v kateri so včlanjeni vsenemški in krščansko-socialni novinarji. Zanimavo je, da skoraj niti eden oficijelnih stopnikov tega plesa ni udeležil. V monarhističnih krogih se prireditelj tega plesa smatra za pomanjkanje čuta in plemenitosti. Vse one osebe, ki so v stanju stro - Ogrski igrali katerega pomembnejšega vloge, se tega niso udeležile. Od sedanjih de je navzoč samo krščansko-socialni minister Heintz, ostali pa se je razglasilo, da ostali ni kabineta radi važnega ministrskega sveta ne morejo. Tudi klerikalna "Rechtspost" je obregnila ob to prireditev. Lep znak duha, ki vlada v nes v "republikanski" duhu. Dunaj se podira. Pri dnevni mestni občini se od dne 1. aprila množje pritožbe, da se vsi v njej ginje materijala in pomoln-a rušijo hiše, cerkve, spomeniki. Zlasti zunanji okrasni vsled pomanjkanja materijala in dragine. tem pritožbom so priloge, ki kažejo, da se v stavbah, ki so vsled pomanjkanja in materijala brez vsake oprebe bo šlo tako naprej, da bo v ponosnega Dunaja kmalu la skupina podrtin in razvalin, bo močje pričala o nekdanjsarski slavi.

Kočijažu Antonu Korovu Mariboru se je v nedeljo dne splašil na Ruški cestni kočijaž ki je bil močno in je padel s kozla in se močno škodoval, ob neki okoliščini voz popolnoma razbil, kočijaž zlomil nogo.

ANATOLE FRANCE: KUHINJA PRI KRALJICI GOSJI NOZICI. Poslovenil OTON ZUPANČIČ

"Gospoda," nama je rekel njen ljubček, "tamkaj-le je, s trebuhom leži na postelji, glavo v blazini in ob slehernem vzdihu vzdigne zadnjo plat, da je smešno videti. Poglejte si to. Evo — za kaj se tako mučimo in delamo tolikanj neumnosti! — Katarina, pojdite večerjat."

A Katarina se ni ganila in je še vedno jokala. Šel je in po je potegnili za roko, za pas. Ona se je upirala. Silil jo je:

"Daj no, pojdi, muca."

Ona pa je gnala svojo trmo in se ni hotela premakniti, objemaje posteljo in blazine.

Njen ljubček je izgubil potrpežljivost in je zavpil z osornim glasom in s tisoč kletvami:

"Vstani, candra!"

Pri tej priči je vstala in smehljuje se med solzami mu je segla pod pazduho in stopila v obednico z obrazom srečne žrtve.

Sedla je med gospoda Anquetilskega in mene, glavo naslonjeno svojemu ljubčku na ramo, ter je iskala z nogo moje noge pod mizo.

"Gospoda," je izpregovoril najin gostitelj, "oprostita moji živalni naravi razburjenost, ki je ne morem obžalovati, ker ni je naklonila čast, da vas smem tukaj gostiti. Res ne morem prenašati vseh mud tega lepega dekleta in postal sem zelo mračen, odkar sem jo zasaul z njenim kapucinom."

"Prijatelj moj," mu je rekla Katarina, stiskaje mojo nogo pod svojo, "vaša ljubosumnost je na krivem potu. Vedite, da mi je všeč edino gospod Jakop."

"Sali se," je rekel gospod Anquetil.

"O tem ni dvoma," sem pripomnil jaz. "Saj vi-

dimo, da ljubi samo vas."

"Ne da bi si hotel laskati," je odgovoril, "nekoliko sem jo priklenil nase. Ampak koketna je."

"Pijačel!" je rekel gospod abbe Coignard.

Gospod Anquetil je podal veliko steklenico mojemu dobremu učitelju in je vzkliknil:

"Saj res, abbe, vi ste cerkven mož, vi nam boste povedali, zakaj imajo ženske rade kapucine."

Gospod Coignard si je obrisal nistice in je dejal:

"Vzrok je ta, ker kapucini ljubijo s pohlevnostjo, in so za vse pripravljene. Še en vzrok je ta, ker niti razmišljanje niti olika ne slabi njihovih naravnih nagonov. Gospod, vaše vino že zlahno."

"Preveč časti," je odgovoril gospod Anquetil. "To je vino gospoda Gueritaude. Vzel sem mu ljubico, zakaj mu ne bi jemal steklenice?"

"Nič naravnjeseja," je pripomnil moj dobri učitelj. "Vidim, gospod, da ste se povzdignili nad predsodke."

"Nikar me ne hvalite bolj nego je primerno, abbe," je odgovoril gospod Anquetil. "Zaradi svojega rojstva delam lahko, kar bi bilo navadnemu človeku težavno. Človek preprostega rodu je primoran brzdati se v svojem početju. On je podvržen natančni poštenosti; plemič pa ima čast, da se bje za kralja in za zabavo. To ga odvezuje dolžnosti, da bi se zapletal v ničemnosti. Jaz sem služil pod gospodom Villarsom, bil sem v nasledstveni vojni in v bitki pri Parmu bi bil kmalu brez vzroka ubit. Prava reč torej, če smem po povratku svoje ljudi pretepati, svoje upnike pehariti in svojim prijateljem, če se mi poljubi, jemati žene ali celo ljubice."

"Po plemiško govorite," je rekel moj dobri učitelj. "in veliko gorečnost kažete, ohraniti plemiške predpravice."

"Jaz," je povzel gospod Anquetil, "nimam prav nič tistih pomislekov, ki strahujejo navadno množico in ki se mi zde dobri zato, da ustavljajo strahopetce in brzdajo siromake."

"To je beseda!" je rekel moj dobri učitelj.

"Jaz ne verujem v krepkost," je rekel oni.

"Prav imate," je rekel moj dobri učitelj dalje. —

"Kakor je človeška žival ustvarjena, ne bo mogla biti krepostna brez kakoršnjakoli pokvečenja. Poglejte, postavim, to-le lepo dekle, ki z nami večerja: njena glavičca, njena krasna prsa, njen čudovito zaokroženi život in vse drugo. Na katero mesto svoje osebe bi mogla vsaditi eno zrno čednosti. Nič prostora ni, tako je vse to trdo, sočno, čvrsto in polno. Čednost gnezdi kakor vran po razvalinah. Jaz sam, vidite gospod, ki sem premišljeval od mladih nog ostra načela vere in filozofije, nisem mogel vtihotapiti vase najmanjše čednosti, drugače nego skozi vrzeli, ki jih je izbilo v moje konstitucijo trpljenje in starost. Vrhutega sem si še vsaki-krat vdihnil manj čednosti nego napuha. Tudi imam navado, da molim božjemu stvarniku sveta to-le molitev: "Moj Bog, obvaruj me čednosti, ako me oddeljuje od svetosti!" "Ah, svestost, glejte, to je mogoče in potrebno doseči! To je cilj, za katerim nam je stremiti! Da bi dospeli prej ali slej do njega! Za zdaj pa mi dajte pijačel!"

"Veste, kaj vam bom zaupal?" je rekel gospod Anquetil. "Da ne verujem v Boga."

"To pot," je rekel abbe, "vas moram grajati, gospod. V Boga moramo verovati in v vse resnice naše svete vere."

Gospod Anquetil je na glas vzkliknil:

"Norčujete se, abbe, in nas imate za hujše backe nego smo. Jaz ne verujem, to vam povem, niti v Boga, niti v hudiča, ne hodim nič k maši, k večjemu h kraljevi. Duhovniške pridige niso drugega nego pripovedke starih babnic, prenašali so jih lahko kvečjemu tisti časi, ko je moja stara mati videla choisjskega abbeja, kako je v žensko preoblečen delil blagoslovljen kruh pri svetem Jakopu na Prelazu. V tisti dobi je bilo mogoče kaj vere med ljudmi. Dandanes je ni nič, hvala Bogu."

"Vsi svetniki in vsi hudiči, prijatelj moj, ne govorite tako," je zavpila Katarina. "Bog je tako resnično,

kakor resnično je ta pasteta na mizi, poglejte, kako lansko leto, ko sem bila nekega dne v silnih težavah, sem šla po nasvetu brata Angela, in sem svečo v kapucinski cerkvi; in drugi dan sem srečno šetališču gospoda de la Gueritaude, ki mi je postal hišo z vsem pohištvom, klet polno tega vina, ki ga pijemo, in dovolj denarja, da lahko posteno živim."

"Fej, fej," je vzkliknil gospod Anquetil, "ki vleče Boga v nečedne posle, kar je tako nesposobno, da žali še ateista."

"Gospod," je rekel moj dobri učitelj, "ne boljše je mešati Boga v nečedne posle, kakor da bi preprosta deklica, nego ga po vsem vašem vzgledu diti s sveta, katerega je ustvaril. Ako ni baš pravi, poslal tega velikega davčnega najemnika Katarina jemu stvoru, je pa vsaj pripustil, da sta se srečala gova pota so nam neznanca, in v tem, kar pravi, dolžna dušica, je še vedno več resnice, čeprav mešanega in vdetega nekoliko bogokletstva, nego praznih besedah, ki jih vleče brezbožnik, balavil note svojega srca. Nič zopernejšega nego to miselstvo, s katerim se razpreza dandanes mlada vaših besedah se človek zdriza. Ali bi jih zavrnili, kazni, vzeti iz svetih knjig in iz spisov cerkvenih otov? Ali vam naj odprem ušesa, da boste slišali kako govori očakom in prerokom: "Sic locutus est braham et semini ejus in saecula? Ali naj pred vašimi očmi ustno sporočilo svete cerkve? pozovem zoper vas pričevanje starega in novega govo besedo, tako čudežno kakor njegovi čudovi, ne bom posegel po tem svetem orožju; preveč je da ga ne omadežujem v tem boju, ki ni prav za sen. Cerkev naj v svoji previdnosti opominja ne izpostavljamu taki hevarnosti, da se vzporedno prevrže v pohujšanje. In zato, gospod, bomo resnicah, v katerih sem bil vzrejen pred velikimi jem.

VELIKA NOČ

se bliža in je torej čas, da pošljete vašim domačim, kako denarno pomoč.

Naša postrežba je najboljša in najzanesljivejša, naše cene so najnižje, in denar poslan preko naš zavezo se izplača najhitreje. Parobrodne listke prodajamo na vse črte po naši lastni ceni. Javne notarske posle opravljamo vestno in zanesljivo. Prejemamo hranilne vloge na katere plačamo do 4% obresti. Za nasvete in nadaljne informacije pišite na

AMERICAN UNION BANK

IVAN NEMETH, predsednik
GLAVNI URAD: 10 E. 22nd St. NEW YORK CITY
PODRUŽNICA: 1597 Second Ave. Vogal 83rd St.

KDO SE POSLUŽUJE PAIN-EXPELLERJA?

Delavec se ga poslužuje, da odpomore svojim bolečim mišicam, ki so se mu pretegnile pri težkem dnevnem delu.

Farmer ga uporablja in neče biti brez njega. Pain-Expeller zavzema častno mesto v vsaki farmarski hiši, kjer se pojavljajo hiter napadi, nesrečni dogodki in druge stvari.

Tovarnarski delavec uporablja Pain-Expeller, če napadejo njegovo moč in energijo revmatične bolezni, lumbago, nevralgije in druge nepravilne v njegovem težavnem poklicu.

Majnar potrebuje Pain-Expeller pri revmatičnih boleznih, bolečinah v križu, nevralgiji ali vseh boleznih, katere oslabijo telo in odvzamejo vso energijo.

Gospodinja uporablja Pain-Expeller, če otroci padejo ter se ranijo, zoper pike muh in vbojiljave drugih žuželk in kjer koli je potreba dobrega linimenta.

Vsakod uporablja PAIN-EXPELLER.

POLOM

(Dalje)

Pač so jima pravili, da so drugi dobili pisma, majhne listke, ki so jih prinesli golobi-pismošoj; a tistega goloba, ki je nosil nji-ju dveh radost in ljubezen, je gotovo mimoletelo ubila krogla iz pruske puške tam pod širokim milim nebom. Zdelo se je, da se v tej prezgodnji zimi vse odmika v daljavo, ugaša in izginja. Visti, o vojski sta dobivala samo z dolgimi zamudami: redki časopisi, ki jima jih je še vedno prinašal doktor Dalichamp, so bili čestokrat po teden dni stari. In velik del njune žalosti je nastajal iz nepoznanja dogodkov, iz istega, česar ništa izvedela in kar sta morala ugibati, iz zatelega kričanja smrti, ki sta ga vseeno slišala v molčanju polj okoli pristave.

Nekega dne je prišel doktor ves poražen, z drhtječimi rokami. Potegnil je iz žepa neki belgijski časopis, vrgel ga na posteljo in vzklinal: "Ah prijatelja, Francija je mrtva, Bazaine jo je izdal!" Jean, ki je v dremotici slone na dveh blazinah, se je vzdramil:

"Kako, izdal?" "Da, predal je Metz in armado. Ista reč je, kakor pri Sedanu, samo da je to pot izgubljeno vse, kar nam je še ostajalo mesa in krvi."

Vzel časopis ter pričel čitati: "Stoipetdesettisoč jetnikov stoipetdeset orlov in zastav, petstoainštirideset poljskih topov, šestinsedemdeset krogelnic, oesinsto trdnjaskih topov, tristošestdeset pušk, dvatisoč trenskih voz in vojnih potrebščin za petinosemdeset baterij."

Nadaljeval je in našteval podrobnosti; maršal Bazaine, za prt s svojo armado v Metz in ob sojen v onemoglost, ni tvegala nobenega napora, da bi strl železni obroč, ki ga je oklepaj; njegovi dolgotrajni stiki s princem Friderikom Karlom, njegove zmedeno objavljane politične kombinacije, in njegova častihlepna želja, igrati odločilno ulogo; nato pa ta zmešnjava pogajanj, ti sumljivi in lažnivi odposlanci do gospoda Bismarcka, do kralja Viljema in do cesarice-vladarice, ki je morala naposled odkloniti pogajanje s sovražnikom na podlagi odstopitve ozemlja; in neizprosna katastrofa, usoda, ki je dovršila njegovo delo, glad v Metz, neizogibnost predaje, ki je vojake in častnike primorala sprejeti trde pogoje zmagovalcev, Francija je bila zdaj brez armade.

"Strela božja", je sluh zaklel Jean, ki ni razumel vsega, pa je imel Bazaine-a dotlej za velikega vojskovodja in edinega mogočega rešitelja. "Kaj bodo počel zdaj? Kaj se godi z onimi v Parizu?"

Doktor je ravno takrat prešel k pariškim novicam, polnim gorja. Opozoril je, da ima časopis datum 5. novembra, predaja Metz za pa se je zgodila dne 28. oktobra in vest o njej se je razširila po Parizu šele dne 30. oktobra. Po porazih pri Chevilly-u, Bagneux-u in Malmaison-u, po boju za Bourget in njegovi izgubi je tresčila ta novica kakor blisk med obupano prebivalstvo, zbe-gano po slabi in onemogli vladi Narodne Obrane. In tako je drugo jutro, dne 31. oktobra, vzrohnela pravcafa vstaja; ogromna množica ljudstva se je zbrala na trgu pred Mestno hišo, preplavila dvorane in obdržala člane vlade v jetništvu, iz katerega pa jih je zvečer osvobodila narodna garda, boječa se zmagaj upornikov, ki so zahtevali komunio. In belgijski list je dodajal najzla-vejšje opazke o velikem Parizu, ki ga mesari državljanska vojska v trenutku, ko stoji sovražnik pred njegovimi vrati. Ali to ni bil zaključni razpad, mlakuža

blata in krvi, v kateri se je rušil vesoljni svet?

"To je resnica", je zamrmal Jean ves bled, "zdaj, ko so Prusi pred vrati, ni časa, da bi se tepli med seboj."

Henrijeta, ki se ni bila izpregovorila, ogibaje se tudi le odpreti usta o političnih zadevah, ni mogla zadržati vzklika. Njene misli so šle samo za bratom.

"Moj Bog, samo da se Maurice, ki je tako vročekrven, ne bi mešal v vse te historije!"

Nastopilo je molčanje, nato pa je spet povzel doktor, ki je bil goreč domoljub:

"Vseeno, če ni več vojakov, pa pridejo drugi. Metz se je podal, makar da se preda še Pariz, Francije za to ne bo konec. . . . Da, kakor pravijo naši kmetje, trdo kožo imamo, in bomo vseeno živeli!"

Toda vidno je bilo, da se sili upati. Govoril je o novi armadi, ki se je zbirala ob Loiri in ki v svojih prvih podjetjih v okolici Arthenay-a ni imela posebne sreče; ona da se privadi vojskovanja ter pride Parizu na pomoč.

Vzlasti pozivi Gambette, ki je dne 7. oktobra v Zrakoplovu ušel iz Pariza ter se spustil drugi dan v Toursu na zemljo, so ga polnili z navdušenjem, ker so govorili tako moško in obenem tako razumno, da se je vsa dežela radovoljno izročala tej diktaturi občega blagra. In — ali se ni govorilo o tem, da napravijo novo severno in novo vztočno armado ter preklidejo zgolj s silo zaupanja nove legije vojakov iz tal?

To je bilo prebujenje provinci-je, neukrotne volja, ustvariti vse, česar je primanjkovalo, in boriti se do poslednjega groša in do zadnje kaplje krvi.

"Eh", je dejal doktor in vstal, da odide, "pogostoma sem že obupaval nad bolniki, pa so bili osem dni kasneje na nogah."

Jean se je nasmehnil. "Hitro me ozdravite, gospod doktor, da se vrnem tja dol na svoje mesto."

Vendar pa je ostala njemu in Henrijeti, velika potreba zaradi teh zlih novic. Se tisti večer je divjala snežna burja in drugo jutro, ko se je Henrijeta vsa v drgetu vrnila iz lazareta, je povedala, da je Gutman umrl. Hudi mrzaz teh dni je pobiral ranjence in praznil posteljne vrste.

Bedni mutec z usti brez jezika je grgral dva dni. V zadnjih urah se ona ni ganila od njegove postelje, tako mlo jo je prosil z očmi. Govoril ji je s solznimi pogledi, pravil ji nemara svoje pravo ime in ime tiste daljne vasi, kjer ga je čakala žena z otroci. In premislil je, neznan, pošiljal je s tipajočimi prsti poslednji poljub, kakor da se ji hoče še enkrat zahvaliti za njeno skrb. Sama ga je spremenila na pokopalšče, kjer je zmrzla prst, ta težka zemlja tuje, zamolklo bobnela na njegovo smrekovo krsto, pomešana s kepami snega.

In-ko se je drugo jutro vrnila, je Henrijeta zopet dejala: "Ubog! deček, je umrl." Za njim se je jokala. "Ko bi ga bili videli, ko se mu je bledel! Klical me je: — Mamica! Mamica! — ter tako nežno iztezal roke proti meni, da sem ga morala vzeti na kolena. . . . Ah, nesrečnež! Tako je bil zhujsal od trpljenja, da ni bil težji od majhnega dečka. . . . In zibala sem ga, da bi umrl zadovoljno, da, zibala sem ga, jaz, ki me je klical svojo mater, čeprav je bil jedva par let mlajši od mene. . . . Jokal je, in nisem se mogla premagati, tudi jaz sem se jokala in se jočem se zdaj. . . ."

Dušilo jo je, morala se je pre-kiniti.

"Ko je umiral, je večkrat zajec-ljal besede, s katerimi se je imenoval: — Ubogi deček! Ubogi deček! . . . Ah, res, ubogi dečki so, vsi ti vrli fantje, in mnogi med njimi še tako mladi, ki jim vaša strašna vojna trga, ude-ter jim dela toliko trpljenja, pre-den jih položi v zemljo!"

Iz italijanskega parlamenta.

Znamenitost današnje seje je bila vladna izjava o notranji politiki. Ministrski predsednik Giolitti je govoril zmerno in pomirljivo, gledal je vse stranke ter imel zopet svoj običajni govorniški uspeh. Stari diplomat se je še enkrat pokazal, da je kos položaju.

Po rešitvi nekaterih interpelacij je posl. Roberto (komunist) prebral svoj dnevni red, v katerem je rečeno, da vlada kot zastopnica enega razreda ne more ščititi proletariata, temveč je primorana s silo udušiti in preprečiti vsako njegovo pridobitev. Vlada je odgovorna, da je mogel nastopiti fašizem s takim nasiljem. Podpirani po varnostnih organih in po meščanskem časopisu hočejo fašisti uničiti socialistično stranko.

Zavrača trditve, da ima fašizem obrambni značaj. Resnica je, da mu je namen braniti sebične interese meščanstva. Ugotavlja, da je vlada sokriva za fašistovskih nasilstvih, zato ne zahtevajo komunisti ničesar od vlade, pač pa se pripravljajo, da odbijejo nasilje z nasiljem.

Zerbogli (neodv. socialist) ugotavlja, da se je duh nasilja razširil po vsej deželi. Dolžnost zbornice je, da dožene, kakšno je bilo postopanje vlade, in kaj misli vlada v bodoče ukreniti. Skrajneži vidijo v fašistih peščico ljudi, ki so se prodali kapitalističnemu interesu, toda fašistovski pojav ima globlji izvor. Fašizem je odpor na dolgoletna nasilja, ki so jih skozi dolgo dobo izvrševali skrajneži. Vlada mora brez ozira na bojujoče se stranke zavzeti stališče, ki odgovarja položaju, ter opustiti kompromisno politiko.

Giolittijev govor. Za njim povzame besedo ministrski predsednik Giolitti, ki je

izvajal ob splošni pozornosti zbornice sledeče misli:

Zgodovinska doba našega socialnega razvoja se je pričela v Italiji pred kakšnimi 30 leti. Prvi nasilni znaki tega razvoja so se pojavili l. 1892 na Siciliji o. pri-liko organizacije društev. Govor-nik je bil tedaj proti temu, da bi se gibanje s silo potlačilo. Leta 1898 je ta nasilna metoda pokaza-la, da ne more preprečiti raz-voja, ki je utemeljen v zgodovinskih zakonih. V letih 1901 do 1903 je kot minister notranjih del pripoznal svobodo stavka-nja, ker zastopa stališče, da je delo zasebna last. Ta politika je bila v veliko korist delavskim slojem, ki so mogli neizmerno zboljšati svoj položaj. Od l. 1904 do 1914 se je ta napredek postopno razvijal ter je dvignil moralno in materialno stanje ljudskih slojev. V vojni se je pospešil ta razvoj vsled propa-gande in strelskih jarkih, in pa vsled nesramnega početja špekul-antov, ki so si nakopičili velika bogastva.

Vse to je ustvarilo pri obeh strankah duševnost nasilja in za to nas posledice ne morejo pre-senetiti. Ta kritična doba je do-segla višek v zasedbi kovinar-skih tvornic. Sem že povedal, da nisem dal zasedi tvornic, ker bi bile morale iti vse varnostne čete v tvornice in bi bil to prič-tek krvavega boja. Vsekakor pa je bila zasedba tvornic poučna za delavstvo, ki bi v sedanjem po-ložaju ne moglo voditi indus-trije. Z izobrazbo in organizacijo bo morda v bodočnosti delavstvo sposobno voditi industrijo.

V Emilijo pošlje vlada nove ljudi. Ruski vzgled je mnogo doprinesel k sedanjemu položaju in onih pokrajinah. Resnica o po-ložaju v Rusiji, ki prihaja pola-goma v svet, bo uničila marsika-terov varljivo upanje. Prepričan je, da bo komunistična stranka doživela razočaranje z Rusijo. Ti-soči kmetov, ki so postali lastniki zemljišč, ne bodo izročili pridob-

ljene posesti in se bodo razvili v veliko buržoazno družbo, kakor se je zgodilo v Franciji koncem 19ega stoletja.

Obraca se do vseh, ki so do-bre volje brez ozira na stranke, da delujejo za mir in red, zakaj nobena stranka nima interesa na tem, da traja nered. Nered je največje ovira tudi napredku ljudskih slojev. . . .

Vsa zbornica je sprejela Gio-littijev govor z burnim plaska-njem. Predsednik je prekinil se-jo za nekaj minut. Nato se je nadaljevalo čitanje in razvijanje dnevnih redov.

Prvi govornik D'Aragona (so-cialist) predlaga sledeči dnevni red. Zbornica, ki je prepričana, da so vse vladne odredbe, tičeče se notranje politike nezadostne in pristranske, preide k dnevnemu redu.

Današnjega položaja ni po-zvrčila socialistična propagan-da. Ozračje nasilja, v katerem živi vsa dežela, je posledica voj-ne. Socialistične organizacije, i-majo idealen smoter. Današnji položaj je revolucionaren, ker je država brez moči, in ne more vsi-liti državljanom svoje volje, za-to odločujejo državljani na last-no pest. Stojimo pred izbiro: revolucija ali reakcija.

Fašistovski gibanje je izraz najhujšega meščanskega reakcio-narstva. Buržoazija bi morala po-misliti, da je nasilje nevarno, ker če bi hotel proletariati nanj odgo-ovoriti, bi imeli meščansko vojno.

Vzamem na znanje, da bo vla-da poslala nove ljudi v Emilijo, toda zahtevam zadoščenje in od-škodnino za prizadeto škodo. Fa-šizem se pojavlja zlasti v krajih, kjer so proletarske organizacije visoko razvite. Buržoazija jih hoče strati; ker pa ne more tega doseči po zakoniti poti, se za-teka k nasilju. Če se danes bur-žoazija upira državi, ki se ne mo-re več braniti, je naravno, da se upira buržoaziji tudi proletariati, ki se bo v interesu domovine po-lastil oblasti.

RED STAR LINE

Direktno poslovanje IZ PHILADELPHIJE-DANZIG preko HAMBURG. Najudobnejše in pripravno potovanje v Čehoslovakijo. Velike moderne ladje

Ladja GOTHLAND 25. MARCA.

Prevaža samo potnike tretjega razreda. Dovolj prostora za sprehanje. Velike, svetle in pre-začene jedilnice na odprtem krovu. Udobne sobe za dve, štiri ali šest oseb se lahko rezervirajo.

Zglasite se v družbinem uradu. 9 BROADWAY, NEW YORK ali pri vaših lokalnih zastopnikih.

OGLAŠAJTE V "ENAKOPRAVNOSTI".

NOV NAČIN ZDRAVLJENJA!

Ako ste bolni, poskusite kiropraktično zdravljenje, katero je naravno, brez medicinov ali operacije, in bo-de storilo za Vas več, kot vsa druga stara zdravniška znanja.

DR. ALBERT IVNIK, D. C. 6408 ST. CLAIR AVE. X—RAY STROJ NA RAZPOLAGO.

Bell Phone: Rosedale 6410 URADNE URE: 10. do 12 dop.; 2 do 4 pop. in 6 do 8 zvečer. Ob nedeljah 10 do 12 dop.

Union 330—W. HOMESTEAD SHEET METAL AND ROOFING COMPANY. J. A. SMECHEWICZ, poslovođa. Postavljamo in popravljamo vsakovrstne forneze. Izdelujemo razno posodo za hotele in restavracije. Krovci, kleparji in popraviljalci škrljavih streh. 7948 Broadway.

Tel. Main 2068 O. S. Cent. 1690

John L. Mihelich SLOVENSKI ODVETNIK 902 Engineers Bldg., vogal St. Clair ulice in Ontario. PODRUŽNICA: 6127 St. Clair Ave., — Tel. O. S. Princeton 355-R.

PRODAJAMO HIŠE - LOTE in FARME ISTOTAKO ZAMENJAMO FARME ZA POSESTVA V MESTU. Za pošteno postrežbo se vedno obrnite na D. STAKICH & J. KRALL 15813 WATERLOO RD.

Najmodernejši pogrebni zavod v Clevelandu Frank Zakrajšek POGREBNIK IN EMBALMER 1105 Norwood Rd. Tel./Princeton 1735—W. TEL. Rosedale: 4983 Avtomobilski za krste, poroke in pogrebe in druge prilike.

Tiskovna Družba

THE American-Jugoslav Ptg. & Pub. Company.

6418 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, OHIO.

Tiskarna Tiskovine Dnevnik Tudi Vi

Je edino slovensko unijsko podjetje, katerega lastuje zavedno delavstvo.

Napravljene v naši tiskarni, so lične in cene ja-ko primerne.

Družba izdaja dnevnik Enakopravnost. List prinaša najnovejše novice in druge koristne razprave v prid delavstva. Če še niste naroč-nik lista, naročite se nanj.

Lahko postanete delničar podjetja. Za podrobnosti se obrnite na direktorij ali pa v uradu družbe.

THE AMERICAN-JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.

TEL. PRINCETON 551 6418 ST. CLAIR AVENUE.

Clevelandske novice.

V četrtak, dne 10. marca ob 2. uri popoldne se bo vršilo v dvorani na 8639 Buckeye rd. veliko zborovanje nezaposlenih, na katerem bo govoril znani delavski vodja Tom Lewis.

Članstvu dr. "Ivan Cankar" Jutri zvečer ima dramatično društvo "Ivan Cankar" svojo redno mesečno sejo v Slovenskem Narodnem Domu. Članstvo kakor vsi tisti, ki želijo postati člani, so proseni, da so navzoči.

Zahteva pravico. Ognjega-see Konstantin Urbanowicz, kategera je varnostni direktor Sprosty odslovil iz službe radi malenkostnih vzrokov, se je obrnil na sodišče, da ono odloči ali je ravnal direktor pravilno ali ne. To je storil potem, ko je civilna komisija, kateri je bila zadeva dana v razmotrivanje, odobrila Sprostijev korak. Urbanowicz je predsednik tukajšnje unije ognjega-seev.

Lakewoodčani zahtevajo 5 centno vožnjo. Mestni svet Lakewooda zahteva odločno, da se ravna tukajšnja družba pocestne železnice po določbah pogodbe, katera je bila sklenjena med omenjenim mestom in družbo še leta 1915 in da uvede pet-centno vožnjo med Clevelandom in Lakewoodom. Sedaj plačujejo nekateri po 6, drugi pa po 5 centov in oni, ki vztrajajo pri 5 centih, imajo večkrat s prevodniki meljube prepire.

Roparji so čimdalje bolj aktivni. Polcija je včeraj popoldne v pogonu za dvema moškima, ki sta najbrže oropala Barnard Blanchevo mesnico, 9306 Wade Park ave., vprizorila pravcato bitko. Strelji so živigali po zraku kakor toča in kroglice so v več slučajih prodrele skozi stene ondotnih hiš, tako da so bili prebivalci v smrtni nevarnosti. Kmalu po lažini so prišli v zadnjo sobo Blauchove mesnice trije moški, privedli gospodarja na stol in oropali blagajno za \$120. Nadalje se je izvršilo sinoči še več drugih ropov, ki znašajo skupno okrog \$3.500. Dva moška sta oropala neko lekarno na Kinsman rd. za \$175. To se je zgodilo nekako okrog osme ure zvečer. Nekoliko kasneje so še ustavili štirje moški Abrahama Auerbacha, 9202 Parkgate ave., ko se je peljal v avtomobilu po vzhodnem bulevardu, blizu vzhodne 99 ceste. Roparji so imeli tudi avtomobil iz katerega so ob napadu skočili ter prisilili Auerbacha, da je izstopil nakaš so mu vzeli \$150 v gotovini in biserni prstan in kratavno iglo, vredno \$3000. Ker so bile ob pogonih za roparji v nevarnosti večkrat nedolžne osebe, je naročil načelnik policije, letecemu škvadronu, ki se ob takih slučajih poslužuje strojne puške, naj iste ne vpornbja v gosto naseljenih distriktih, ker bi bilo navadno prebivalstvo izpostavljeno preveliki

nevarnosti. Strojne puške, kakor se je izrazil, so namenjene samo za kake nemire ali za slučaje, kadar zasleduje policija bandite na odprti poti.

Čitatelje opozarjamo na oglas Mr. John Zulicha, ki se je zopet nastanil v Clevelandu, in ima svoj urad na 6313 St. Clair ave. Pri njem lahko dobite cenik farm, ki so naprodaj po raznih delih Zdrženih držav, kar je v sedanjih kritičnih časih posebne važnosti.

Napad na učiteljico. Ko je šla učiteljica Miss Jeanette G. Walsh sinoči mimo nekega praznega zemljišča na Glenwood ave. jo je napadel neki moški. Ker se mu je ona zoperstavljala in zakričala za pomoč, se je napadalec ustrašil in pobegnil. Policija je iskala napadaleca pozno v noč, a ga ni našla. Miss Walsh poučuje večerne razrede v South High School in je bila na poti domov, ko jo je neznanec napadel. Policiji je povedala, da je bila pred enim tednom na istem prostoru napadena ena njenih prijateljic, kateri se je tudi posrečilo uiti.

Žejni tatovi. V noči med nedeljo in ponedeljkom se zlezli žejni tatovi v klet Hagan lekarne na 11700 St. Clair Ave. in odnesli seboj sedem zabojev najboljšega žganja, vrednega okrog \$490. Lekarnar ni zapazil tatvine do ponedeljka popoldne.

Clevelandska trgovska zbornica za odprto delavnico. Tukajšnja trgovska zbornica deluje na vse kripilje, da uniči zaprtu delavnico in uvede odprto. Pred kakim mesecem se je obrnila na tukajšnji stavbinski koncil pismenim potom, izjavljajoč se za odprto delavnico na kar pa ni koncil podal zbornici nikakega odgovora. Radi tega se je včeraj še enkrat obrnila nanj, želeč izvedeti, zakaj se koncil obotavlja odkriti svojo mnenje. Enako pismo je bilo poslano tudi na zveze stavbinskih delodajalcev. V pismu se jih opozarja, naj s prvim majem, ko poteče sedanja pogodba med njimi in delavci, prekinemo vsako zvezo z unijami in se postavijo na stališče odprte delavnice. Kmalu zatem se je vršila med direktorji zveze in direktorji zbornice dolga konferenca o ukrepah, katere se pa ni dalo v javnost. Na unijsko delavstvo se zvrta krivdo da so se cene hišam tako zvišale in gospodje okrog mestne zbornice pravijo, da jim bo ljudstvo lahko hvaležno ako uvedejo odprto delavnico, ker se bo potem začelo delati v večjo paro. Delavci pa, ki se zavedajo, kaj pomeni odprta delavnica za delavno ljudstvo, se bo do odločno borili proti vsemu ruvanju sovražnih sil.

Orožje dovoljeno. V državni zbornici bo prodolžena predloga katera naj dovolji državljanom nositi seboj revolverje. Kdor bi želel nositi seboj revolver, bi moral dobiti dovoljenje od policijskega načelnika, nakaš bi moral istega potrditi še župan sam.

Predlogo podpira vsa policija in tudi načelnik Smith, kajti sedaj nosijo orožje le roparji in tatovi in jim je na ta način prav lahko ustraševati neoborožene državljanje.

NEKAJ BESED O IDRISKEM RUDNIKU.

Veliko se je zadnji čas pisalo o Idriji. Casopisi so poročali, da so se ceš dan prepirali pri rapalski pogodbi ali naj pripade rudnik Jugoslaviji ali Italiji. Močnejši je zmagal ter prisodil sebi imeniten letni dohodek.

Ko bi bila Idrija kje na Nemškem ali Češkem, bi bila gotovo poznana, kakor je sedaj. Imela bi gotovo svojo zgodovino v obširni knjigi, tako imamo pa le malo nemško brošuro, katero je spisal postojnski dekan Hiciniger. Dunaj je pač znal grabiti lepe dohodke, a da bi se posebno zavzemal za Idrijo, ni bilo opaziti. Kako neki? Na meji države v nizkem kotlu med gozdovi je stala nekako pozabljena, saj je bila poleg tega še na Slovenskem in mi maloštevilni Slovenci smo bili bolj narod druge vrste. Po pravici je rekel idrijski poslanec ministrskemu načelniku pl. Koerslberju, da je Idrija daleč od Dunaja skoraj blizu turške meje.

Posiljali so v Idrijo za načelnika rudnika le tuje in večinoma je bila za dotičnega to zadnja služba. Mož je v Idriji čakal, da je dozorel za penzijo, zato ni nikakih načrtov delal, kaj bi za Idrijo storil, najrajši je v primer ni starosti rad v miru živel, gledal le da se je vse v starem, praktičnem tiru gibalo. Našega jezika nišo poznali, za šče in nra našega ljudstva se niso brigali, zadovoljni so bili, ako je pri vsakoletni reviziji, ko je došel kak višji uradnik z Dunaja, ugotovilo, da gre v naravnem razvoju vse delo svoj navadni korak, prišla je pohvala od ministrstva, o kakih posebnih prilikah kak križec, ali povisjanje v višji čepovni razred. Kaj se je vse storilo za Češki Premisl! Na državne stroške so omislili šole, pripravnico, akademia, zidali razne koristne stavbe. Če je došel kak nižji uradnik, rojen Čeh v Idrijo je na tihem pozabijval, kako se malo stori za Idrijo in jo primerjal s Premislom. Seveda je to govoril le v krogu ljudi, na katerih molčečnost se je zanesel; naj bi prišlo do ušes predstavnikovih, bi dobil ukor ali bil predstavljen. Sicer je zadnje skoraj vsak nižji uradnik želel. Vedel je da po "turnusu" mora enkrat v Idrijo, a veel je bil, ko je odhajal. Saj dohod med nas je bil tako težaven, v 400 letih našega življenja ni dobila Idrija niti železnice. Če je zapadel sneg, je bil celo promet do Logatca ustavljen. Če je imel uradnik otroke, jih je moral šolati izven Idrije in to je precej stalo. Zabave v Idriji nisi dobil. Družba uradnikov je sicer pred 150 leti zidala gledališče, a pred-

FRANCOSKI POHOD V NEMČIJO SE JE PRIČEL.

more izpolniti zavezniških zahtev kot so bile sprejete na pariški konferenci.

Zavezniki smatrajo nemški načrt kot strategično potezo na nadaljnjo odlašanje, tako da bi se o mirovni pogodbi debatiralo še nadaljnih pet let, medtem pa bi si Nemčija priborila ugodnejšo pozicijo.

Dr. Simons se je končno obrnil na zaveznike s prošnjo za kratek odlog, da se more posvetovati z nemškim kabinetom, toda tudi to prošnjo so mu zavezniki odbili.

Pretežni del vojaške sile, ki bo izvršila pohod v notranjost Nemčije, bo sestojal iz francoskih čet, medtem ko bodo Angleži prispevali le s tolikimi četami, da pokažejo svojo solidarnost z ostalimi zavezniki, ki napeto pričakujejo, kakšno stališče bo zavzela napram zavezniški odločitvi ameriška vlada.

Ameriški vojniki se ne bodo vdeležili invazije v Nemčijo.

Washington, 7. marca. — Uradniki ameriškega državnega departmenta niso hoteli podati nikake izjave z ozirom na sklep zaveznikov, da vderejo v Nemčijo, niti niso hoteli dati izraza mnenju, kakšno da bi stališče ameriške vlade v tem pogledu z ozirom na ameriške čete, ki se nahajajo ob Reni.

Uradniki državnega departmenta se izjavljajo, da še niso dobili uradnega obvestila o zavezniškem sklepu, da so bile zavezniške čete poslana v nemško ozemlje v soglasju s pogoji premirja 1918, in da okupacija nima nikakega stika z versaillesko pogodbo.

Toda razumeti se je dalo, da se ameriških čet ne more rabiti za vsiljenje pogodbe, ako se hoče postopati povsem pravilno.

LONDON, 7. marca. — Glasom poročila, ki je bilo objavljeno v Evening Standard, je maršal Foch že odpoval progi Reni. Za nocjo se je sklicalo sejo najvišjega zavezniškega koncila.

stav ni bilo kaj dosti. Če je prišla gledališka družba v Idrijo i-grat, si je malo pomagala od nas, kajti udeležba pri predstavah je bila pičla. Rudar k nemškim igram ni rad hodil. Naj je znal tudi nemško, zanj je bilo le predrago. Razumništvu — uradnikov, učiteljev in meščanov je bilo le premalo. Če so diletantje omislili predstavo, niso našli v krogu istega zanimanja in pohvale. Zato so vse opustili. Ni čuda, da se je rudniški uradnik čutil v Idriji osamljenega in želel v mesta, kjer se mu je nudila večja zabava in za otroke lažja in cenejša izobrazba.

Tako so tekla leta naprej in v patriarhalnem razvoju je šlo počasi v prav navadnem tiru vse naše bivanje in nehanje. Moralo je biti že kaj posebnega, kaka nesreča ali živa potreba, da so sklenili kaj zidati ali prenaraditi. Bili so časi ko je država bila radi vojske v denarnih stiskah, tedaj se je gledalo, da se je le v nek skopalo in več dohodkov dobilo. In naš rudnik je bil zelo hvalen državi. Nobeno leto vseh 400 letih kar obstoji ni bil pasiven, pač pa vsako leto dajal lepe dobičke, ki so včasih tudi milijone preseicali.

Naj le omenim, kaj piše 16. 9. 1726 načelnik pl. Steinberg o tej stvari: "V uradnem arhivu sem vzel nekaj računov, pa sem dobil da je Idrija skozi 200 let preskrbovala ves svet s cinobrom. Leta 1519 so napravili 240 stotov 30 funtov, leta 1521 pa 1000 stotov cinobra in tako gredo številke včasih nižje včasih višje; če je kterikrat rudnik kaj nazadoval, se je pozneje pospel do še višje stopinje." Toži pa da se je pod njegovim prednikom zmanjšala prodaja cinobra. Vzrok je najbrže pot kako bi iz živega srebra s pomešanjem žvepla napravili cenejši cinobra. "Stari naši mojstri-rudarji so izumrli, oni so imeli precej praktične skušnje a novih zelo vsposobljenih moči — zinnohermeister — niso nastavljali. Zdravniki, doktorji, lekarnarji in Judje so pa vedno delali nove poskuse, da bi pri istem ognju ne izpuhtelo preveč srebra. V Idriji se pa za tako pota niso brigali, zato smo zaostali. Vesaj iz listin, katere sem preštudiral se ne razvidi, da bi mi mogli s časom napredovati." Tako tedaj uradno

MALI OGLASI
KAMDEN KOFFEE
KAMDEN KAVA
je najboljša kava, najboljše kvalitete: Prodaja se v kartonskih zavojih po en funt, po vseh najboljših grocerijah.

CUNARD LINE
Ladja PANNONIA
odplove
23. MARCA
proti
Dubrovniku in Trstu
Cena kabinam..... \$200.00
Cena tretjemu razredu..\$125.00
Dodatno še \$5.00 vojnega davka.
V vaši bližini je zastopnik
Cunard črte, Pojdite k njemu.

SLUŽBA.
Slovenka, ki je prišla iz starega kraja dobi službo v restavraciji. Dobra plača in stalno delo. Zglasite se na 1336 E. 55th St. (57)
ČEDNA SOBA
se odda v najem za enega fanta; električna razsvetljava in poseben uhod. Zglasite se na 16007 Saranac Rd. (61)
PRODA SE HIŠA
s trgovino na lepem prostoru. Lepa prilika za Slovence, ki hoče prirediti trgovino na prometnem mestu. Poizve se pri Czarnecki, 8023 Actna Rd. in E. 81. St. (61)

Farme naprodaj.
Kdor izmed rojakov se želi izseliti na farme, naj pride po cenik, ker v njem je 48 različnih farm naprodaj, po raznih krajih Amerike. Rokaji, sedaj sem pripravljen dobiti kmetijo slehernemu rojaku, in sicer s finančno pomočjo. Informirajte se pri meni. Naj nihče ne misli da bo s tem oškodovan ako pride po informacije glede kmetij. Na rokah imam par sto cenikov, pridite ponj dokler jih ne zmanjka.
JOHN ZULICH
6313 ST. CLAIR AVE.
Cleveland, O.

ZASTOPNIKOM OKROŽNE ORGANIZACIJE J. R. Z.
Št. IV. NAZANJE!
V torek, dne 8. t. m. se vrši seja okrožne organizacije v Slov. Nar. Domu ob 8. uri zvečer. Na dnevni red pride prihodnja konvencija in pa volitev delegata zakar se prosi, da ste gotovo vsi navzoči.
Tajnik.
PO NIZKI CENI SE PRODA
Hudson avtomobil za 7 oseb, na šest cilindrov; cena \$325.00. Jackson avtomobil za 7 oseb; na šest cilindrov, cena \$575.00. J. M. C. tovorni avtomobil na 4 cilindre; \$400.00. Ford tovorni avtomobil za \$150. Za natančnosti se obrnite na J. Nosse, 1245 E. 55th St. (55)
PRODA SE popolna oprava za sladolep skupno z tremi malimi mizami in 12 stolovi. Proda se poceni radi pomanjkanja prostora. Poizve se na 16717 Waterloo Rd. (58)

Gramofonske Plošče
zahtevajte novi cenik Slovenske PLOŠČE preje \$1.00 sedaj 85c
VELIKA ZALOGA UR IN ZLATNINE.
Wm. Sitter
5805 ST. CLAIR AVENUE
Cleveland, O.

THE KAMDEN CO.
PEČEMO IN POKAMO V CLEVELANDU, O.
A. B. STRAUS
14314 Sylvia Ave.
Izučena, izkušena in diplomovana BABICA
Se pripravim rojakinjam. (x)
LIBERTY BOND IN VOJNO VARČEVALNE ZNANKE.
Prodajte sedaj. Mi plačamo v gotovini takoj. Simon, zanesljiv prekupčevalec, soba 216 Lennox Bldg., drugo nadstropje. Vzemite vzpejajo. Vogal deveta cesta in Euclid dave., nad Singer Sewing Machine Co. Odpri- to do 6. ure zvečer.

OGENJ.
je nevarna stvar, in komur pogori hiša in vse imetje, je velik siromak. Previdno in pametno naredijo oni, ki se zavarujejo proti ognju. Vsi slovenski hišni gospodarji bi morali biti zavarovani proti ognju, ker nič ne ve, kdaj ga doleti nesreča in je postavljen na cesto.
Cene na privatnih hišah so tako nizke, da navadni delavec lahko za- služi v enem dnevu toliko, da plača za \$1000.00 zavarovalnino, in sicer za dobo 3 let. Ako nimate časa na dnevu, pridite zvečer, da se pogovori- mo.
JOSEPH ZAJEC.
15605 Waterloo Rd. Telefon v distriktu ni Wood 228 R. na domu Wood 648K

NAZANIL!
Vsem rojakom, kateri imate kaj za prevažati, "v slučaju selitve", ker imam trok vedno na razpolago. Imam tudi avtomobil za prevažanje ljudi na piknike, izlete in sicer po nizki ceni.
Pokličite po telefonu WOOD 132 R.
JOHN SRAKAR
15101 THAMES AVE.

KUPITE HELNICE SLOV. DEL. DOMA V COLLINWOODU.
Nuga-Tone
RAZVIJE MOČNE IN STALNE ŽIV. CE. BOGATO, RUDEČO KRL. ŽIVAHNE MOŠKE IN ŽENSKE

Vsak organ in vsaka funkcija telesa, se zanaša na močno živčno silo za zdravo življenje in delo. Nuga-Tone je bogat forstorus za živce in se železo v krvi. Sestoji iz osmih ve- dičnih zdravilnih medicinov, najbolj priporočanih od znamenitih zdravil- kov.
Želodčne nadloge, neobnova, slab- ba prebava, zabasnost, bolan glavobol, jetrne nadloge, plin v želodcu in dihanje, bel jezik, davilivi žolč, dvig- zanje zavžite jedi, pekoč občutek, ra- rabu čudežnega zdravila Nuga-Tone. lezen v želodcu, in druge zgrabljive bo- ledičine so hitro odpravljena z vo- drobnjaku, kislina v želodcu, smrdljiva Dra vam dober tek, povečalo bo va- težo in snali boste dobro in se poču- tite kot nova oseba. Nuga-Tone kre- pli, zoli in ojačuje vse našelavne or- gane. Gradi močne, utrjene in ko- rpejanske moške in zdrave in krasne- še ženske. Na tisoče ljudi iz jemlje hvall Nuga-Tone. Izkriže to man- nijo in ga vzemite v lekarno, dobe- nio steklenico Nuga-Tone in ako ni- ste popolnoma zadovoljni vrnite ga- ste stalno in vrenjen vam bo donar. Ako morete dobiti zdravila pri vašem Je- karnarju, nam pošlite \$1.00 in do- bili boste zdravilo za cel mesec, a- naprei plačano poštino.
Drugist: You can get Nuga-Tone from your jobber or from the Na- tional Laboratory, 529 So. Dearborn St. Chicago, Ill. Guaranteed. Retail price \$1.00.

Brezplačna ponudba vsem bolnim moškim in ženskam traja samo prihod. 7 dni POSVETOVANJE IN PREISKAVA BREZPLAČNA.
PRIDITE DANES.
Vsak moški ali ženska, ne ozirajoč se na kakšni boleznit trpi, naj pride k meni ta teden da jih skrbno preiščem in to se- veda popolnoma ZASTONI. Mnogim bolnikom sem že pomagal v prošlosti, ki so preje poiskusili brez vsakega uspeha vse druge zdravilke. Kar sem storil za druge, storim lahko tudi za vas. Če mi pa vaše boleznit ni mogoče ozdraviti vam bo to tak- ko povedal. Prav nikogar se ne maram podstopiti zdraviti ako vem, da mi ne morem pomagati. Vsem bolnikom posve- čam moje osebno pozornost. Ta teden bom za mojo potrebo računam posebno malo, tako, da bo imel vsak človek priliko pridobiti si zdravje zelo poceni.
NE ODLAŠAJTE.
Celih dvajset let sem specializiral samo na moških in ženskih zastarelih in no- voh boleznih kot so, krvni, kožni ali ner- vni neredi, želodčne, črevesne in ledvi- čne nadloge, tudi revmatizem, bolečine v križu, ali sklepih, glavobol, zabasnost, vrtoglavost, izpahki in katarh v nosu, glavi in grlu. Jaz se poslužujem direktne- ga vbrizgavanja sokrvice vakcinov in bakte- rinov, kadar zahteva slučaj, in to vam zagotavlja gotov uspeh. Nihče bi ne smel obupati nad svojim lastnim položajem ne glede kako dolgo časa že boleha. Moje najboljše pripravilo je to, da mi noli ne- kdanji bolniki pošiljajo nove neprestano. Jaz sem uspešen zato ker vsakega bolni- ka nadvse natanko preiščem. Potom do- pisovanja ne zdravim nikogar. Prisnite se seboj ta oglas, kadar pridete. Ves ta teden so cene zelo nizke.
URADNE URE:
Od 9. dop. do 8. zv.
OB NEDELJAH:
Od 10. dop. do 2. pop.
Vrata, zapadno od Star gledališča. DRUGO NADSTROPJE. Vrata vzhodno od Bond's Cloth. Store
647 Euclid Ave. REPUBLIC BLDG. Cleveland, O.